

Mezi supy na Jadranu

CRES – NEJVĚTŠÍ Z CHORVATSKÝCH OSTROVŮ

Starobylá městečka, strmé kopce, středomořské lesy a průhledný modrý Jadran. To všechno nabízí ostrov Cres, lehce dosažitelný, a přesto dosud turistikou nezkažený. Navíc vás tu čeká dobrodružná výprava za místní raritou: supem bělohlavým.

Historici to s dějinami ostrova vidí samozřejmě poněkud jinak. První lidé se na Cresu usadili už v paleolitu, později jako zbytek Jadranu jej ovládali Římané. Po pádu jejich říše se ostrova zmocnila Byzanc. V 7. století dorazili Chorvaté, o dvě století později došlo ke konfliktům s Benátčany. Ti následně Cres a další ostrovy převzali.

Páni se tu pak střídali ještě několikrát, až se na dlouhých 400 let vrátili Benátčané. Pryč je dostala až porážka od Napoleona. Novými pány se stali Rakušané (s krátkou francouzskou přestávkou). Po první světové válce připadl Cres Italům a jejich moc zde vydržela až do roku 1947, kdy zdejší ostrovy spolu s Istrií připadly Jugoslávii a její tehdejší součásti – Chorvatsku.

Supí nemocnice

Holá bílá hlava vystrčená z hnědého kabátu peří působí bojovně. I když její nositel je spíš ve zkroutené náladě. Chvilí si zvědavě prohlíží turisty zpoza klece, ale za chvíli už se stará o své polámané křídlo. Tady v Beli se o něj stará místní ekocentrum Eko-centar Caput Insulae-Beli. Až se vyléčí, bude moct zpátky do volné přírody.

S největší atrakcí Cresu se můžete seznámit na severu ostrova. Opeřenec, o němž je řeč, se jmenuje sup bělohlavý (*Gyps fulvus*). A právě na Cresu se tyto obří dravci – kteří jsou v Evropě na pokraji vyhynutí a patří k nejprísnejší chráněným ptákům – dodnes vyskytují. Jako na jednom z mála míst starého kontinentu.

Jejich zdejší hnízdiště jsou unikátní. Protože na rozdíl od ostatních lokalit po světě tady supové hnízdí přímo ve strmých útesech nad mořem. Místy třeba jen deset metrů nad hladinou. To je vlastně ale i jeden z důvodů, proč supí „záchranná stanice“ v Beli fun-

Pohled na mapu trochu klame. Jak je Jadran posetý ostrovy a poloostrovy, protáhlý tvar Cresu jen stěží napoví, že tenhle ostrov v Kvarnerském zálivu je vůbec největším v tomhle moři. Tedy... společně se sousedním Krkem. Oba totiž mají navlas stejnou rozlohu: 405,78 km². Kdysi býval Cres ještě větší, to když tvořil jednotitou masu s jižně položeným Lošinjem. Dnes je však odděluje úzký kanál, přes nějž vede most.

Cres je hornatý a divoký. Ze severu na jih měří 66 km, široký je až 12 km, ale v nejužším místě jsou to od moře k moři jen dva kilometry. Milovníci koupání si najdou spoustu osamělých zátocin a oblázkových pláží v sousedství olivových hájů zejména na západním a jižním pobřeží. Zato severní a východní břehy jsou strmé a skalnaté.

Zdejší krajinu se vyplatí pár dní objevovat. Zatímco na severu najdeme stinné a místy i husté porosty z dubů, habrů, jilmů a kaštanů, střed ostrova a jih zabírají neprostupné

středomořské macchie a vyprahlé holé pastviny. Nejkrásnější pohled na Cres, přilehlé zelené ostrovy, pevninu a modré moře se vám naskytne zejména ze dvou nejvyšších kopců: Gorice (648 m) a Sis (638 m).

O dvou sestrách aneb Hrad pod jezerem

Jediným zdrojem vody pro ostrov je jezero Vrana. Nesmí se v něm proto ani plavat, ani rybařit. Vždyť na jeho vodě je závislý i sousední ostrov Lošinj. Dno jezera dosahuje až 76 m, a leží dokonce pod úrovní nedalekého moře. Podle lidové legendy na dně jezera stojí hrad.

To bylo tak. Kdysi tu prý žádné jezero nebylo a byl tu hrad. V něm žily dvě sestry, jedna bohatá a druhá chudá. Ta zajištěná odmítala té potřebné dávat peníze i jídlo. A tak přišel trest shůry. Velká bouře zatopila hrad a vzniklo jezero. Když vane silný vítr a dobře se zaposloucháte, měli byste slyšet hradní zvony. Říká se.

Jak se tam dostat

Na ostrov Cres se můžete dostat trajektem z Rijeki, což trvá asi 1 hodinu a 15 minut, nebo za pouhých 20 minut z obce Brestova (poblíž Rabacu), případně z ostrova Krk (kam vede z pevniny most), v tom případě cesta trvá 30 minut. Všechny trajekty provozuje společnost Jadrolinija. Spoje a další informace najdete na stránkách www.jadrolinija.hr.